

Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti

30 Mayıs 2018, Sayı: 2018-22

Toplantı Tarihi: 23 Mayıs 2018

Küresel Gelişmeler

1. Para Politikası Kurulu (Kurul), toplantıda yakın dönem gelişmelerini değerlendirerek 25 Nisan 2018 tarihli toplantıda ele alınan ve Enflasyon Raporu'nda yer alan risk senaryolarını gözden geçirmiştir.
2. Yakın dönemde, gelişmiş ülkelerde finansal koşullar sıkılaştırmıştır. Güçlü talep koşulları ve emtia fiyatlarındaki yükselişe bağlı olarak enflasyonun hızlanması ihtimali bu ülkelerin para politikalarında öngörülenden hızlı bir sıkılaştırma sürecini tetikleyebilecek bir risk oluşturmaktadır. Amerikan Merkez Bankası'nın (Fed), 2018 yılının geri kalanında üç faiz artışı daha yapma olasılığı yükselmiş ve ABD tahvil getirileri artmıştır. Değerlenme eğilimine giren ABD dolarının da etkisiyle, yakın dönemde küresel finansal piyasalarda dalgalanmalar meydana gelmiş, gelişmekte olan ülkelere yönelik risk algısı bozulmuş, döviz kurlarında değer kaybı ve oynaklık artışının yanı sıra portföy akımlarında zayıflama gözlenmiştir.
3. Küresel finansal piyasalardaki dalgalanmanın yurt içi finansal koşullar üzerinde sıkılaştırıcı etkileri olmuştur. Jeopolitik gelişmelerin yanı sıra enflasyon ve cari açık gibi makro göstergelerdeki görünüm, Türkiye'nin küresel dalgalanmalara olan hassasiyetini artırmıştır. Risk primindeki yükseliş ve portföy akımlarındaki azalışa bağlı olarak Türk lirası diğer gelişmekte olan ülkelerin para birimlerine kıyasla daha fazla değer kaybetmiş ve daha dalgalı bir seyir izlemiştir. Türk lirasındaki değer kaybetme eğilimi Mayıs ayının üçüncü haftasından itibaren ivmelenerek iktisadi temellerle uyumlu olmayan sağlıklı fiyat oluşumlarına işaret etmiştir.
4. Bu doğrultuda Merkez Bankası, piyasalarda gözlemlenen sağlıklı fiyat oluşumları ve aşırı oynaklıkların enflasyon görünümü üzerindeki etkilerini gözeterek, 25 Nisan tarihli toplantıdan bugüne döviz piyasalarına yönelik bazı düzenlemeler yapmıştır. Bu düzenlemelerin amacı, aşırı oynaklık dönemlerinde piyasanın ihtiyacı olan likiditeyi zamanında, kontrollü ve etkili bir şekilde sağlamaktır.

Piyasalara Yönelik Önlemler

5. 7 Mayıs 2018 tarihli duyuru ile rezerv opsiyonu mekanizması kapsamında döviz imkân oranı üst sınırı yüzde 55'ten yüzde 45'e düşürülerek dilim aralıkları yeniden belirlenmiştir. Söz konusu değişiklik ile bankalara döviz likiditesi sağlanırken Türk lirası likidite koşulları sıkılaştırılmıştır.
6. 9 Mayıs 2018 tarihli duyuru ile günlük olarak düzenlenen Türk Lirası Depoları Karşılığı Döviz Depoları ihale tutarı 1,25 milyar ABD dolarından 1,5 milyar ABD dolarına yükseltilmiştir. Bu değişiklik ile en fazla 6,25 milyar ABD doları olan söz konusu ihalelerin toplam bakiyesinin 7,5 milyar ABD dolarına ulaşabilmesi sağlanmıştır. Aynı tarihli duyuru ile 2018 yılının ikinci çeyreğinde gerçekleştirilecek Türk lirası uzlaşmalı vadeli döviz satım ihalelerine ilişkin takvim

güncellenmiştir. Açıklanan takvime göre, söz konusu ihaleler yoluyla oluşacak vadeli döviz satım pozisyon tutarı 7,1 milyar ABD dolarına yükseltilmiştir.

Makroekonomik Görünüm ve Politika Faizi

7. Bir önceki toplantıda, Kurul, Türkiye ekonomisinin, maliyet yönlü enflasyon baskıları ile karşı karşıya olduğu bir duruma portföy çıkışlarının da eşlik etmesini risk senaryosu olarak değerlendirmiş; böyle bir durumda döviz kurlarındaki artışın tüketici fiyatları ve genel olarak finansal istikrar üzerindeki olası yansımalarının para politikası tepkisinde belirleyici olacağını değerlendirmiştir.
8. Nisan ayında tüketici fiyatları yüzde 1,87 oranında artmış, yıllık enflasyon 0,62 puan yükselerek yüzde 10,85 olmuştur. Enflasyondaki yükselişte petrol fiyatları ve döviz kuru gelişmelerine bağlı olarak yükselen enerji ile temel mal grubu fiyatları etkili olmuştur. Temel mal grubundaki gelişmelere bağlı olarak çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonları ve ana eğilimleri yükselmiştir. Gıda yıllık enflasyonu işlenmemiş gıda fiyatları öncülüğünde gerilerken, B ve C endekslerinde yıllık enflasyon sırasıyla 0,59 ve 0,80 puan artarak yüzde 12,54 ve yüzde 12,24 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde üretici fiyatları kaynaklı maliyet yönlü baskılar bir önceki aya kıyasla güçlenmiş, talep koşulları maliyet şoklarının enflasyon üzerinde hissedilir olmasında rol oynamıştır.
9. Enflasyonun yüksek seviyeleri ve enflasyon beklentilerindeki artış, fiyatlama davranışlarına ilişkin riskleri canlı tutmaktadır. Yayılım endeksleri, ekonomik birimlerin fiyat artırma eğiliminin oldukça güçlendiğine işaret etmektedir. Enflasyonun ana eğilimine dair göstergelerin katıllık sergilemesi ve çekirdek enflasyon seviyelerinin yüksek seyretmesinin fiyatlama davranışı üzerinde risk oluşturmaya devam ettiği, bunlara ilave olarak yakın dönemde başta petrol olmak üzere ithalat fiyatlarının yükselmesinin de söz konusu riskleri artırdığı değerlendirilmektedir.
10. 2018 yılının ilk çeyreğinde güçlü seyreden iktisadi faaliyetin, ikinci çeyrekte ana eğilimine yakınsamaya başladığı görülmektedir. Toplam talep koşullarının enflasyon üzerindeki etkisinin kademeli olarak zayıflamaya devam edeceği öngörüsü korunmakla birlikte, son dönemde Türk lirasındaki değer kaybıyla oldukça belirginleşen maliyet yönlü baskılar ve bunun olası ikincil etkileri enflasyon görünümünü olumsuz etkilemektedir.
11. Özetle, yakın dönemde piyasalarda gözlenen sağlıksız fiyat oluşumları ve enflasyon beklentilerinde süregelen yükseliş genel fiyatlama davranışlarına dair riskleri artırmıştır. Bu değerlendirmeler doğrultusunda Kurul, fiyat istikrarını desteklemek amacıyla güçlü bir parasal sıkılaştırma yapılmasına karar vermiştir. Bu çerçevede, Geç Likidite Penceresi uygulaması çerçevesinde borç verme faiz oranı yüzde 13,5'ten yüzde 16,5'e yükseltilmiştir.
12. Kurul, ayrıca toplantıda para politikasının öngörülebilirliğini artırmak ve aktarım mekanizmasını güçlendirmek amacıyla operasyonel çerçevenin kısa süre içinde sadeleştirilmesi hususunda mutabık kalmıştır.
13. TCMB fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki bütün araçları kullanmaya devam edecektir. Enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme ve hedeflerle uyum sağlanana kadar para politikasındaki sıkı duruş kararlılıkla sürdürülecektir. Enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları ve enflasyonu etkileyen diğer unsurlardaki gelişmeler yakından izlenerek ihtiyaç duyulması halinde ilave parasal sıkılaştırma yapılabilecektir.